

da bi se umanjila sramota poraza 1940, nastavlja se tugovanje za milion i po palih Francuza u Prvom Svetskom ratu na polju časti. Rat protiv nacizma bio je drugačiji. Odneo je 600.000 žrtava, a Višijevski režim kriv je i za deportaciju 76.000 Jevreja od kojih se samo 3% vratilo. Suđenja kolaboracionistima i kapitalistima i obeležavanje žrtava nacizma pratila je napetost između nastojanja za slavljenjem otpora i težnje da se zaboravi sramota zbog saradnje. Drugi period između 1954-1971. je doba potisnutog sećanja. To je vreme golističke Pete republike započeto amnestijama 1951-53, koje su trebale da označe raskid sa prošlošću i novi početak. Uz ekonomski prosperitet i harizmu De Gola stvaran je mit o okupaciji Francuske, tzv. golistički mit. Osnovna poruka glasila je da je kolaboracija bila minimalna, marginalna i za Francuze netipična. Ključno je bilo snažno nacionalno jedinstvo, u osnovi patriotsko, a francuske interese najdoslednije je štitio Francuski pokret otpora čija je personifikacija De Gol. U čuvenom govoru u oslobođenom Parizu 25. 8. 1944. De Gol je istakao da su Pariz oslobodile ujedinjene francuske snage. Golistički mit je minimizirao aktivnu ulogu Višija (kolaboracije) i podršku Višiju od francuskog naroda. Stvoren je novi predmet sećanja: otpor golista i komunista. Tako je francuska politika od 1945. do kraja 1960. bila prožeta sećanjem na okupaciju. Nije to bila Evropa bez prošlosti. Naprotiv, pozivanje na resistance bila je osnova golističkog protivljenja vojnoj integraciji sa SR Nemačkom, što su tražile SAD. Negovanje sećanja na herojski pokret otpora dugo je bilo pokriće otporu ujedinjenju Evrope, tj. istorijska osnova zalaganja za ograničenu golističku evropsku integraciju i očuvanje francuske nezavisnosti sve do početka 1990-ih, kada Francuska ulazi u NATO. Bila je to istorijski utemeljena robusna odbrana suvereniteta (Frey 2000). Antifašistički otpor u Francuskoj bio je zgodno upozorenje: kao što zemlja nije poklekla pred nacizmom, tako Francuska neće biti ni pod kontrolom Vašingtona, Brisela niti Moskve. U skladu sa jačanjem jevrejskog pritiska u svetu pojačano zanimanje za holokaust može se uočiti od 1970-ih i u Francuskoj, a s tim oživljava i interesovanje za okupaciju (Wegan). Posle smrti De Gola (1971) počinje da slabi mit o otporu koji je diskreditovao Viši režim i učvrstio uprošćenu sliku prijatelj-neprijatelj: izdajnici nasuprot većini koja je pružala ako ne aktivan ono pasivan otpor. Višijevski režim sveden je u golističkom mitu na događaj neukorenjen u francuskoj istoriji: nekolicini izdajnika svi Francuzi pružali su hrabri otpor. Treći period između 1972. i 1980. Mek Neil naziva "razbijeno ogledalo". Vraća se potisnuta sramota, Francuska se deli, a ruši se golistički mit o otporu. Od 1980. traje faza opsesije, jer se od Miterana potiskivanje crnih godina pretvara u opsednutost njima. Iskrsavaju nova otkrića o okupaciji i šire se u javnosti, organizuju se suđenja K. Barbiju 1987, P. Tuvijeu 1994. i M. Paponu 1997-98.

Osuda Papon, generalnog sekretara prefektura Bordo zbog saradnje u progonu Jevreja, i zabrana Le Penu da dve godine ne može učestvovati na izborima aprila 1998. bili su značajni za francusko prevladavanje prošlosti (Bremer 1998). Poput afere Valdhajm i uklanjanja Hajdera u Austriji, i ova zbivanja u Francuskoj pokazala su usmerenost zemlje ka Evropskoj uniji. Osudom izdajnika krajem 1940-ih Francuzi su bezuspešno pokušali da zauvek reše moralni problem kolaboracije. Peten nije osuđen zbog Jevreja, nego zbog izdaje. Dugo godina nakon toga ćutalo se o tome da bez francuske policije Himler ne bi mogao da čini zločine u Francuskoj. Iako su se krile slike logora koje su čuvali francuski žandarmi, istina se nije mogla potisnuti, a Viši-sindrom (oklevanje da se pogleda istina u lice) još je aktivan. Miteran je u duhu golističke tradicije poricao vezu republike sa Višijem, a tek je Širak 1995. priznao da je zločine pomagala i francuska država. Sa osudom Papon Francuska je donekle oslobodila pogled u budućnost.